

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

223101010

Inventář

Archivní pomůcka č. 600

NAD č. 1475

Značka archivního souboru: AO Nahošice

Archiv obce Nahošice

[1917]-1944

Zpracoval: Mgr. Lucie Kokaislová

Horšovský Týn 2024

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Obecní úřad Nahošice (Nahošice, Blížejev, Domažlice, Česko : 1898-1945)	3
II. Dějiny archivního souboru	10
III. Archivní charakteristika archivního souboru	10
IV. Tematický popis a obsah archivního souboru	10
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	11
Příloha: Seznam použitých zkratk	12
Jednotky popisu	13
Obec a její správa	13
Domovské právo	13
Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a b...	13
Všeobecné správní a bezpečnostní záležitosti	13
Záležitosti daňové a katastrální	13
Rejstřík korporativní	14

I. Dějiny původce archivního souboru

Obecní úřad Nahošice (Nahošice, Blížejev, Domažlice, Česko : 1898-1945)

CAM: 125349

úřad obecní a přenesené státní správy

Užití jména: úřední, čeština

Variantní označení: Gemeindeamt Nahoschitz, užití: němčina

Vznik, vznik změnou předchůdce: 1898

předchůdce: Gemeindeamt Blisowa (Blížejev, Blížejev, Domažlice, Česko : 1850-1945)

Poznámka ke vzniku: Osamostatnění od obce Blížejev na základě vyhlášky místodržitele pro Čechy č. 34/1899 z. z. č., jež se týče rozloučení obcí v království Českém v roce 1898 povolených.

Zánik, zánik zrušením/změnou: 1945

Poznámka k zániku: Ústavní dekret prezidenta republiky o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění č. 18/1944 Úředního věstníku československého ze dne 4. prosince 1944.

Vztahy:

sídlo: Nahošice (Blížejev, Domažlice, Česko)

geografická působnost: Nahošice (Blížejev, Domažlice, Česko)

Dějiny

Obecní úřady vznikly v roce 1850 jako úřady obecní samosprávy a přenesené státní správy na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení (č. 170/1849 ř. z.). Plnohodnotná obecní samospráva zavedená touto normou nahradila v někdejších poddanských vesnicích dosavadní vrchnostenskou správu a omezenou obecní samosprávu, kdy jako představitel tohoto uspořádání působil na vesnicích do roku 1850 rychtář. Nejnižší správní jednotkou v zemi byly od té doby obce. Každá vesnice se musela stát buď obcí, nebo součástí obce jako její osada. Na základě této zásady byly Nahošice zpočátku součástí obce Blížejev jako osada, jíž zůstaly do roku 1898, kdy se osamostatnily a vznikl zde Obecní úřad Nahošice. Nová obec Nahošice náležela do soudního okresu a politického okresu Horšovský Týn (německy Bischofteinitz).

Působnost Obecního úřadu Nahošice se podle platných právních norem dělila na samostatnou a na přenesenou. V rámci samostatné působnosti si obec s respektováním platných zákonů mohla podle svého svobodného rozhodnutí volně obstarávat své vlastní záležitosti, které byly v jejím zájmu a jí ku prospěchu a jež si mohla sama svými vlastními silami zajistit. Jako jistý protiklad zde pak existovala působnost přenesená, kterou byla označována taková agenda veřejné správy, jejíž obstarávání a vyřizování obci přikázal, tj. na ni přenesl/delegoval, stát prostřednictvím zákona (zákon č. 7/1864 z. z. č., část I, §§ 28 a 29).

Po vzniku Československé republiky proběhla další úprava obecní samosprávy prostřednictvím zákonů č. 75/1919 Sb., o řádu volení v obcích (později novelizován zákony č. 163/1920 Sb., kterým se mění § 3 zákona č. 75/1919 Sb. (řádu volení do obcí); č. 253/1922 Sb., kterým se mění řád volení v obcích; č. 122/1933 Sb., o změnách řádu volení v obcích; a č. 58/1935 Sb., kterým se mění a doplňují řády volení do poslanecké sněmovny, senátu, zemských a okresních zastupitelstev a do obcí), a č. 76/1919 Sb., novela k obecním zřízením. Obecní volby se konaly podle zásad všeobecného, rovného, přímého a tajného volebního práva. Dosavadní proporcionální volební cenzus, ve kterém byla váha hlasu určena množstvím v obci zaplacených přímých daní, byl zrušen. Volby probíhaly na základě vázaných kandidátních listin a dle zásad poměrného zastoupení.

Na základě mnichovské dohody došlo k zabránění pohraničních oblastí Československa, které

pak byly součástí Německa v letech 1938–1945. K Německé říši tehdy připadla i obec Nahošice, ačkoliv v ní dle sčítání lidu z roku 1930 žilo 140 osob české a 111 německé národnosti (vedle nich ještě 1 cizinec). Na zabraných území vstoupil v platnost říšskoněmecký systém. Pro obce se stal základní právní normou Německý obecní řád (německy Deutsche Gemeindeordnung), který byl v Německu vydán již 30. ledna 1935. Došlo k faktické likvidaci územní samosprávy a volitelnost obecních funkcionářů byla odstraněna. Rovněž byla vybudována nová správní síť. Vznikla mimo jiné tzv. Říšská župa sudetská (německy Reichsgau Sudetenland), jejíž území bylo rozděleno na tři vládní obvody (německy Regierungsbezirke – zákon o členění sudetoněmeckých oblastí z 25. března 1939, §§ 1 a 2, uveřejněný v: Reichsgesetzblatt, 1939. Teil I, Nr. 70, s. 745–746). Vládní obvody se pak skládaly z venkovských a městských okresů (německy Landkreise a Stadtkreise). Ve vládním obvodu Cheb se nalézal mj. i venkovský okres Horšovský Týn, jehož součástí byl mimo jiné i soudní okres Horšovský Týn, do kterého patřila obec Nahošice (nařízení o členění Říšské župy sudetské na městské a venkovské okresy z 29. dubna. 1939, čl. II, § 3, bod 3, uveřejněné ve: Verordnungsblatt für den Reichsgau Sudetenland, 1939, Nr. 2, s. 13–16.).

Na základě sčítání obyvatel z roku 1880 žilo v Nahošicích 285 lidí ve 47 domech, což představuje nejvyšší počet v období let 1869–1930. Nejméně obyvatel zde na druhou stranu žilo roku 1921, kdy je uváděno 250 obyvatel ve 45 domech.

Po ukončení druhé světové války převzal správu obce Místní národní výbor Nahošice.

Vnitřní struktury korporace

Vnitřní struktury obecní samosprávy a obecního úřadu určilo nejdříve tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení (č. 170/1849 ř. z.) a v Čechách poté obecní zřízení a volební řád z roku 1864 (č. 7/1864 z. z. č.), vydané na základě říšského rámcového zákona obecního z roku 1862 (č. 18/1862 ř. z.). Posléze tuto oblast upravil zákon č. 76/1919 Sb., novela k obecním zřízením.

Hlavním orgánem obecní správy byl nejdříve obecní výbor, který ze svého středu volil obecní představenstvo složené z obecního představeného (starosty) a alespoň dvou radních. Dále výbor mohl volit obecní komise, které měly poradní funkci a dohlížely a kontrolovaly obecní podniky (císařský patent č. 170/1849 ř. z., §§ 27, 58, 92, 93; zákon č. 7/1864 z. z. č., část I, §§ 13, 15 a 41). Od roku 1919 se hlavním orgánem obecní správy stalo obecní zastupitelstvo (dříve obecní výbor), které ze svého středu volilo obecní radu (dříve obecní představenstvo) tvořenou starostou, náměstkem či dvěma náměstkyněmi starosty a radními. Počet členů rady, počítaje v to i starostu a náměstka/náměstkyně, byl nyní stanoven na 1/3 počtu členů zastupitelstva (zákon č. 75/1919 Sb., § 9, předposlední odstavec, § 60). Zastupitelstvo rovněž volilo obecní komise, přičemž komise finanční a komise letopisecká byly nyní ze zákona povinné (zákon č. 76/1919 Sb., § 14; resp. zákon č. 80/1920 Sb., § 2).

V obcích na území postoupených Německu na základě mnichovské dohody byl v období od 20. 11. 1938 do 31. 3. 1939 postupně zaveden nový systém obecní správy, který trval až do zániku obecních úřadů v roce 1945. V čele správy obce stál nevolený starosta, který měl k ruce další funkcionáře, rovněž nevolené, a sice přidělnce (německy Beigeordnete) a obecní rady (německy Gemeinderäte). Starostu a přidělnce schvaloval ve venkovských obcích dohlédací úřad, kterým byl příslušný landrát. Dělo se tak na základě návrhu, který mu po vyjádření obecních radů (v případě obsazení místa přidělnce též po vyjádření starosty) předložil pověřenec Národně socialistické německé dělnické strany (dále pověřenec NSDAP). Obecní rady jmenoval po dohodě se starostou pověřenec NSDAP sám. Vůdcovský princip v nové obecní správě spočíval v tom, že starosta vedl její výkon v naprosté a výhradní odpovědnosti, s výjimkou záležitostí vyjmenovaných německým obecním řádem v § 33, ke kterým potřeboval souhlas pověřence NSDAP. První přidělnec byl starostovým všeobecným zástupcem, a byl proto i takto označován – jako zástupce starosty (německy Stellvertreter des Bürgermeisters). Jak vyplývá z abecedního seznamu politických obcí v Říšské župě Sudety, který vyšel v publikaci Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1941, 2. Jahrgang, ne ve všech venkovských obcích musel tento funkcionář působit. Ostatní přidělnci zastupovali starostu v jim svěřených oblastech správy. Úkolem obecních radů bylo podávat samostatně, na vlastní odpovědnost svá mínění starostovi a dále zabezpečovat trvalý styk obecní správy s obyvateli a zajišťovat pochopení občanů pro opatření přijímaná starostou. Německý obecní řád vyjmenovával v § 55 oblasti, které musely být povinně předloženy k poradám mezi obecními radou a starostou, kterých se museli účastnit i přidělnci. Během jednání neprobíhalo hlasování. Jednotliví obecní radové pouze sdělili starostovi své názory a

odlišná mínění musela být zapsána do protokolu. Obecní komise byly pro připojení českého pohraničí k Německu zrušeny. Do značné míry mohly být nahrazeny odbornými poradci (německy Beiräte), které jmenoval starosta pro určitý obor správy z řad obecních radů nebo občanů.

V důsledku velmi omezeného množství archiválií nebylo možné určit žádného z obecních představitelů. Pouze na počátku 40. let 20. století lze z publikací Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, ročníků 1940 a 1941, doložit, že v obci Nahošice působil starosta, zástupce starosty, dalších 8 přidělců a 6 obecních radů.

Funkce korporace

A) Samostatná působnost

1. Vlastní správa obce:

stanovení názvů ulic a prostranství, rozhodování o změně názvu obce;
označení obce místními tabulkami, provádění číslování domů;
evidence obecních příslušníků a společníků;
vedení agendy domovského práva, vystavování domovských listů;
přijímání osob do svazku obce (domovského svazku);
organizace voleb do obecního zastupitelstva, sestavování voličských seznamů;
jmenování, odvolávání a odměňování zaměstnanců obce;
vedení zápisů ze zasedání obecních orgánů a dalších dokladů organizační povahy;
konání smírčích narovnání stran prostřednictvím volených důvěrníků;
provádění dobrovolné dražby movitých věcí;
vydávání úředních vysvědčení a potvrzení, např. o zachovalosti, mravech, majetku, plnoletosti nebo o vyrovnání pohledávek;
vedení pamětní knihy / kroniky podle předpisů.

2. Správa obecního majetku a finanční hospodaření obce:

nabývání, pozbývání, pronájem, evidence a údržba obecního majetku movitého i nemovitého;
sestavování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtových pravidel, sledování výsledků rozpočtového hospodaření;
vedení účetní agendy obce;
zakládání a správa obecních podniků a ústavů, které slouží k plnění veřejných úkolů obce, podpora jiných podniků a zařízení sloužících zájmu obce.

3. Péče o pořádek, bezpečnost a o veřejné potřeby obyvatel (místní policie):

dohled nad vnitřním pořádkem a bezpečností;
opatření proti rušení držby majetku, opatření proti poľnímu, lesnímu a vodnímu pychu;
spolupráce při konání policejních prohlídek;
dohled nad dodržováním všeobecné mravnosti, nedělního a svátečního klidu a nad dodržováním zákazu provozování hazardních her;
evidence osob příslušných do cizích obcí (přespolních);
kontrola pasů, vandrovních knížek, živnostenských oprávnění a osobních dokladů;
vedení evidence čeledi a služebnictva, dohled nad čeledními poměry;
dohled nad veřejnými produkcemi;
povolování tanečních zábav;
potírání týrání zvířat;
vydávání zákazu vstupu na nebezpečná místa;
zákazy zacházení s nebezpečnými látkami;
zákazy nebezpečných veřejných produkcí;
opatření k zabránění živelním pohromám, péče o oběti živelních pohrom;
preventivní opatření proti vzniku požárů;
zajištění vodních zdrojů a hasičského nářadí a pomoc při likvidaci požárů a jejich následků;
dohled nad dodržováním požárního řádu a předpisů;
spolupráce při zřizování hasičských sborů;
plnění úkolů v rámci protiletecké ochrany obyvatelstva;
stavba a údržba obecních komunikací;
vybírání silničního a mostního mýta;
dohled nad silničním provozem;
zřizování veřejných vah;
dohled nad užíváním platných měr a vah;
dohled nad dodržováním cen a cenových tax a nad zveřejňováním ceníků;
konání svépomocných zásobovacích akcí;
výkon potravní policie;

hlášení výskytu nakažlivých nemocí;
realizace protiepidemických opatření;
spolupráce při organizaci očkování;
dohled nad péčí o nemocné a postižené osoby;
organizace zdravotní péče;
péče o úpravu hygienických poměrů;
dohled nad čistotou veřejných prostranství a budov a nad odklizením odpadků;
budování kanalizace;
dohled nad hřbitovy, zřizování nekřesťanských hřbitovů;
péče o zdravé bydlení;
péče o zásobování obce pitnou vodou;
úřední prohlídky dobytka a masa;
boj proti zvířecím nákazám, budování obecních mrchovišť;
dohled nad bezpečností staveb a dodržováním stavebních předpisů;
schvalování polohopisných a parcelačních plánů;
povolování staveb.

4. Chudinská péče a péče o veřejné ústavy a zařízení:

péče o chudé, udělování chudinských podpor;
zakládání a správa obecních sociálních a humanitních ústavů;
vybírání školného;
delegování zástupců do školních rad, poskytování příspěvků do rozpočtu školních rad;
péče o zajištění škol;
podpora zřizování průmyslových škol pokračovacích a lidových škol hospodářských;
vybírání příspěvků pro potřeby církví;
spolupráce se spolky;
zřízení a správa obecní knihovny, muzea, ustavení místní osvětové komise.

B) Přenesená působnost – spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech:

podíl na publikaci všeobecně platných norem;
spolupůsobení při organizaci sčítání lidu;
spolupůsobení při organizaci voleb do vyšších zastupitelských orgánů, sestavování voličských seznamů pro volby do vyšších zastupitelských orgánů;
spolupráce při evidenci osob bez náboženského vyznání;
provádění ohlášek civilních sňatků;
sledování cizinců, evidence cizinců v hotelech a hostincích;
spolupůsobení při konání policejních hlídek;
pomoc při stíhání zločinců a dezertérů;
spolupůsobení při organizaci hnanectví;
spolupůsobení při provádění vojenské konskripce a při organizaci vojenských odvodů;
vedení evidence vojenských záložníků a dovolenců;
spolupráce při vybírání vojenské taxy;
spolupůsobení při ubytování vojska a organizaci vojenských přípravek;
spolupůsobení v péči o vojenské invalidy;
spolupůsobení při zjišťování důsledků živelních pohrom;
evidence depozit;
legalizace a vidimace listin;
spolupůsobení při vybírání daní a dávek;
spolupůsobení při vymáhání daňových nedoplatků a při exekučním řízení;
spolupůsobení při shromažďování údajů pro pozemkový katastr a při evidenci daňových poplatníků;
spolupůsobení při ochraně státních monopolů;
spoluúčast při výkonu předepsaných soudních úkonů, sepisování úmrtních protokolů;
spoluúčast při dohledu nad péčí o sirotky a nad správou jejich majetku;
oznamování narození nemanželských dětí;
oznamování mladistvých provinilců;
spolupůsobení při vyšetřování zločinů a přečinů, podávání informací soudům;
spolupůsobení při provádění soudních odhadů a dražeb;
sestavování seznamů pro volby soudních porotců;
doručování soudních obsílek a poručnických a opatrovnických dekretů;
přijímání slibů;
provádění úkonů obecního trestního senátu;
vyjádření k žádostem o povolení živností;
účast na kolaudaci živnostenských provozoven;
spolupůsobení při regulaci podomního obchodu;

evidence vydaných povolení k obchodní činnosti;
podávání zpráv o stavu průmyslu, živností a zemědělské výroby;
spolupůsobení při boji proti škůdcům v zemědělství;
spolupůsobení při boji proti nákazám hospodářského zvířectva, vydávání dobytčích pasů;
provádění soupisů hospodářských zvířat;
spolupůsobení při plemenitbě a zkvalitňování chovu hospodářských zvířat;
dohled nad dodržováním předpisů o lesích, myslivosti a rybářství;
sledování sociálních poměrů dětí v pěstounské péči, nemocných a invalidních osob a válečných poškozených;
zřizování obecních stravoven, ohříváren a útulen;
spoluúčast na státní péči o nezaměstnané a při organizaci veřejných prací;
spoluúčast při organizaci státní stravovací akce a při vyplácení podpor v nezaměstnanosti;
spolupůsobení v záležitostech státních starobních podpor, nemocenského a úrazového pojištění;
spolupůsobení v boji proti lichvě a černému obchodu;
dozor nad svépomocnými zásobovacími akcemi;
spolupůsobení v zásobovací agendě v systému válečného přidělového hospodářství a v době hospodářských krizí, evidence potřebných osob a distribuce přidělových lístků;
spolupůsobení při organizaci mimořádných dodávek a výkupu zemědělských produktů.

Normy - konstitutivní

Zákon č. 105/1863 říšského zákoníku (dále ř. z.), kterým se upravují záležitosti domovské.
Zákon č. 7/1864 českého zemského zákoníku (dále z. z. č.), kterým se vydává obecní zřízení a volební řád v obcích (zde v příloze k zákonu).

Oznámení Českého zemského místodržitelství č. 21/1864 z. z. č., o několika tiskových chybách v novém obecním zřízení.

Oznámení Českého zemského místodržitelství č. 16/1866 z. z. č., o opravě § 87 nového obecního zřízení v českém textu.

Zákon č. 31/1868 z. z. č., kterým se mění § 1 volebního řádu v obcích království Českého.

Zákon č. 39/1868 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České.

Zákon č. 59/1868 z. z. č., o zaopatřování chudých.

Zákon č. 44/1869 z. z. č., kterým se mění § 15 volebního řádu v obcích království Českého, vydaného dne 16. dubna 1864.

Zákon č. 45/1869 z. z. č., kterým se mění § 10 obecního zřízení.

Zákon č. 16/1873 z. z. č., kterým se upravuje zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecních (zde o součinnosti obcí při vybírání školného; § 2 - školní obce zřizují a udržují školní budovy, byt řídícího školy a dále tělocvičny a školní zahrady a opatřují zařízení školy).

Zákon č. 17/1873 z. z. č., který se týká místního a okresního dozoru nad školami (zde mj. § 5 o zástupcích obce v místní školní radě).

Zákon č. 24/1873 z. z. č., kterým se zplnomocňují obce k zavedení daně ze psů.

Zákon č. 87/1874 z. z. č., kterým se mění §§ 3 a 94 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 (zde o rozloučení a sloučení obcí; seznam obcí, jejichž rozloučení či sloučení bylo povoleno, se uveřejňuje v zemském zákoníku).

Zákon č. 74/1880 z. z. č., jímž se vysvětlují a z části mění některá ustanovení obecního zřízení a volebního řádu v obcích č. 7/1864 z. z. č. a také zákona o okresním zastupitelstvu č. 27/1864 z. z. č., které se týkají započtení státních přírážek k přímým daním.

Zákon č. 76/1882, z. z. č., kterým se mění §§ 17, 18, 20, 21 a 22 zákona zemského ze dne 24. února 1873, č. 16 z. z. č., upravujícího zřizování, udržování a navštěvování veřejných škol obecních (zde o součinnosti obcí při vybírání školného).

Zákon č. 5/1889 z. z. č., kterým se vydává stavební řád pro království České s výjimkou obcí, pro které platí stavební řád č. 40/1886 z. z. č. (zde o povinnostech a pravomocích obcí).

Zákon č. 10/1889 z. z. č., týkající se povolování poplatků za výslovné přijetí do svazku domovského.

Zákon č. 28/1889 z. z. č., kterým se mění §§ 42 a 87 obecního zřízení, přesněji řečeno zákon č. 39/1868 z. z. č. a zákon č. 88/1874 z. z. č.

Zákon č. 59/1893 z. z. č., kterým se mění § 3 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, změněný zákonem č. 87/1874 z. z. č., a § 4 téhož obecního zřízení.

Zákon č. 60/1893 z. z. č., kterým se zrušuje zákon č. 46/1874 z. z. č. a připojuje se dodatek k § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864.

Zákon č. 43/1896 z. z. č., kterým se vkládá nový odstavec do § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 a do čl. I zákona z č. 60/1893 z. z. č.

Zákon č. 46/1896 z. z. č., kterým se mění ustanovení § 21, lit. a, zákona ze dne 3.

prosince 1868, čís. 59 z. z. č., o zaopatřování chudých.
 Zákon č. 222/1896 ř. z., kterým se mění některá ustanovení zákona ze dne 3. prosince 1863, ř. z. číslo 105, kterým byly uspořádány záležitosti domovské.
 Zákon č. 40/1897 z. z. č., kterým pozbývá platnosti § 85 a mění se ustanovení §§ 2 a 97 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.
 Vyhláška místodržitele pro Čechy č. 34/1899 z. z. č., jež se týče rozloučení obcí v království Českém v roce 1898 povolených.
 Zákon č. 97/1899 z. z. č., kterým se mění § 89 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č. i dodatky k tomuto ustanovení vydané.
 Zákon č. 12/1901 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.
 Zákon č. 75/1919 Sb., kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé.
 Zákon č. 76/1919 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice (Novela k obecním zřízením).
 Zákon č. 80/1920 Sb., o pamětních knihách obecních (zde o povinnosti obcí založit a vést pamětní knihu obecní a k založení a vedení pamětní knihy zřídit komisi).
 Zákon č. 163/1920 Sb., kterým se mění § 3 zákona č. 75/1919 Sb. (řádu volení do obcí).
 Zákon č. 304/1920 Sb., kterým se zrušují ustanovení obecních zřízení a městských statutů o právu měšťanském.
 Vládní nařízení č. 211/1921 Sb., kterým se provádí zákon o pamětních knihách obecních.
 Zákon č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním (tzv. I. finanční novela).
 Nařízení vlády č. 143/1922 Sb., k provedení zákona č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním.
 Zákon č. 253/1922 Sb., kterým se mění řád volení v obcích.
 Zákon č. 77/1927 Sb., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tzv. II. finanční novela, která mj. upravovala obecní přírážky k přímým daním a finanční přiděly obcím).
 Vládní nařízení č. 157/1927 Sb., kterým se provádí zákon č. 77/1927 Sb.
 Vyhláška ministra vnitra v dohodě s ministrem financí č. 170/1930 Sb., o aktuálním znění zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tj. č. 77/1927 Sb.), po změnách podle zákona č. 169/1930 Sb. (tzv. III. finanční novely).
 Vládní nařízení č. 169/1932 Sb., o pamětních knihách obecních.
 Zákon č. 122/1933 Sb., o změnách řádu volení v obcích (zde o prodloužení volebního období ze čtyř na šest let - čl. I., § 10; volbu starosty obce potvrzuje u obcí, jež jsou sídlem okresního úřadu, ministerstvo vnitra, u ostatních obcí zemský úřad - čl. I., § 63).
 Vyhláška ministra vnitra č. 123/1933 Sb., z 15. 7. 1933, o úplném znění zákona, kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé (č. 75/1919 Sb.).
 Zákon č. 58/1935 Sb., kterým se mění a doplňují řády volení do poslanecké sněmovny, senátu, zemských a okresních zastupitelstev a do obcí.
 Zákon č. 69/1935 Sb., o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy (tzv. IV. finanční novela, která obsahovala úpravu zákonů č. 77/1927 Sb. /tzv. II. finanční novely/ a č. 169/1930 Sb. /tzv. III. finanční novely/).
 Zákon Německé říše z 30. 1. 1935, německý obecní řád (německy Deutsche Gemeindeordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1935, s. 49-64.
 Nařízení říšského ministra vnitra a říšského ministra financí z 10. listopadu 1938, o zavedení německého obecního řádu v sudetoněmeckých oblastech (tzv. Einführungsverordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1938, s. 1614-1618.
 Nařízení o seznamu místních tříd pro sudetoněmecké oblasti ze 4. ledna 1939, publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1939, s. 27.
 Oznámení místní třídy C v sudetoněmeckých oblastech ze 17. dubna 1939, publikováno ve: Verordnungsblatt für die sudetendeutschen Gebiete, 1939, Nr. 28, s. 712 (zde uvedeno, že ostatní místa patří do třídy D).
 Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění (republikováno v příloze vyhlášky ministerstva vnitra č. 43/1945 Sb.).
 Vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů (zde mj. ustanovení o místních správních komisích - § 6).

Zdroje informací

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, Archiv obce Nahošice.

Statistický lexikon obcí v zemi České: úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař. V Praze: Orbis, 1934.

Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1940, 1. Jahrgang. Teplitz-Schönau: Wächter-Verlag, [1940].

Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1941, 2. Jahrgang. Teplitz-Schönau: Wächter-Verlag, [1941].

Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005. I. díl, Počet obyvatel a domů podle obcí a částí obcí v letech 1869–2001 podle správního rozdělení České republiky k 1. 1. 2005. Praha: Český statistický úřad, 2006.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. Dějiny správy v českých zemích: od počátků státu po současnost. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005.

KLIMENT, Josef. Obecní zřízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: obec a její organizace, hospodářství, finance, policie, úřednictvo, knihovny, obecní volby, domovské věci, chudinství, zdravotnictví, katastr, lesy, spořitelny, zemská a okresní správa: autentické texty předpisů, výklad, judikatura nejvyšších soudů a nejdůležitější formuláře. V Praze: Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart, 1936.

MARTÍNEK, Zdeněk. Archiv obce: příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. Archivní časopis, 1999, roč. 49, zvláštní příloha.

MARTÍNEK, Zdeněk a kol. Metodika k archivnímu zpracování fondů typu "archiv města". Praha: Odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra, 2020 (Sborník archivních prací. Ročník LXX, supplementum č. 3/2020).

MARTÍNEK, Zdeněk – POKORNÝ, Radek – ŠULC, Ivo. Metodika k archivnímu zpracování fondů typu "archiv obce". Praha: odbor archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR, 2018 (Sborník archivních prací. Ročník LXVIII, supplementum č. 1/2018).

VRBATA, Jaroslav. Přehled vývoje veřejné správy v odtržených českých oblastech v letech 1938–1945. Sborník archivních prací, 1962, ročník XII, č. 2, s. 45–67.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Místo původního uložení dokumentů u původce se nepodařilo zjistit, ale písemnosti obecního úřadu se nejspíš nacházely u jednotlivých starostů či pokladních. Původce patrně neměl žádný spisový plán a archiválie nenesou stopy ukládacího systému.

Přímý zdroj akvizice:

Jediný záznam o převzetí archiválií pochází z roku 2023 (č. přírůstku 2023/045), kdy do archivního fondu Archiv obce Nahošice přibyl parcelní protokol z obce Blížejev.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Písemnosti Obecního úřadu Nahošice byly téměř všechny ztraceny a do archivu se dostal jen pouhý zlomek původní registratury.

Vzhledem k tomu, že původce neměl spisový plán, bylo pro uspořádání archiválií použito umělé pořádací schéma uvedené v příloze č. 2 metodického pokynu č. 1/2017. Inventurní seznam je rozdělen do sérií podle typu vykonávané agendy a ty jsou dále členěny na série nižších úrovní. Vzhledem ke stavu zachování archivního fondu a velice omezenému množství agendy Obecního úřadu Nahošice došlo k úpravám tohoto pořádacího schématu v podobě vyřazení sérií a nižších sérií, které nejsou v archivním fondu přítomny.

Během generální inventury Národního archivního dědictví v letech 2012–2013 došlo ke změně metráže, časového rozsahu a počtu evidečních jednotek.

Časový rozsah nedatovaných archiválií byl na základě diplomatického rozboru stanoven odhadem a je uveden s hranatými závorkami – parcelní protokol (ukn 1, poř. č. 9) a výpis majitelů pozemků (kar 1/4, poř. č. 11).

V důsledku přemanimulování archivního fondu a užití menšího kartonu došlo ke změně metráže z 0,11 bm na 0,05 bm. Během pořádání došlo též ke zpřesnění časového rozsahu archivního fondu Archiv obce Nahošice.

Budoucí přírůstky:

Nepředpokládají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Archiválie vykazují běžné známky opotřebení odpovídající jejich stáří.

Pravidla zpracování:

Základní pravidla pro zpracování archiválií verze 3.1. Vyšlo v Metodickém pokynu č. 4/2022 odboru archivní správy a spisové služby.

Metodický pokyn archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS-2017).

Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek č. j. SOAP/006-0767/2010 z 12. 3. 2010.

IV. Tematický popis a obsah archivního souboru

Tematický popis:

Archivní fond Archiv obce Nahošice poskytuje velice omezené informace k hospodářskému, politickému a správnímu vývoji obce.

Torzovitě dochovaný archivní fond obsahuje archiválie z let 1928–1944 vzniklé z činnosti Obecního úřadu Nahošice (1898–1945). Archivní fond Archiv obce Nahošice obsahuje dva domovské listy (kar 1/1, poř. č. 4), repartice obecních přírážek k pozemkové dani (kar 1/3, poř. č. 10), parcelní protokol (ukn 1, poř. č. 9) a archiválie vztahující se k matričním záležitostem (kar 1/2, poř. č. 7), které představují nejrozsáhlejší část archivního fondu.

Jazyk archivního souboru (v evidenci NAD):

čeština, němčina

Počet zpřístupněných evidenčních jednotek:

Evidenční jednotka	Počet	Datace
úřední knihy	1	[1921]
kartony	1	[1917]-1944

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Informace o zpracování:

Archivní fond Archiv obce Nahošice uspořádala prostřednictvím softwarové aplikace ELZA (Elektronické zpracování archiválií) a archivní pomůcku sestavila Mgr. Lucie Kokaislová ve Státním okresním archivu Domažlice se sídlem v Horšovském Týně v roce 2024. Archivní fond nebyl předtím pořádán.

Prameny a literatura:

viz zdroje informací v I. kapitole

Zpracovatel jednotky popisu: Kokaislová, Lucie, Mgr. (působnost od 2018-)

Datum popisu: 25. března 2024

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
AS	archivní správa
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
ELZA	elektronické zpracování archiválií
kar	karton
poř. č.	pořadové číslo
ř. z.	říšský zákoník
SOA	státní oblastní archiv
SOkA	státní okresní archiv
z. z. č.	zemský zákoník český

Úrov.	Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
	223101010/1475	1	
	Archiv obce Nahošice		
1	1	2	
	Obec a její správa		
2	1/1	3	
	Domovské právo		
3	1/1/1	4	kar 1/1
	Domovské listy (Otto Čížek a Josef Uhl)		1928-1933
1	2	5	
	Spolupůsobení ve státních, všeobecně správních a bezpečnostních záležitostech		
2	2/1	6	
	Všeobecné správní a bezpečnostní záležitosti		
3	2/1/1	7	kar 1/2
	Matriční záležitosti (oznámení o narození, oznámení o sňatku)		1939-1944
2	2/2	8	
	Záležitosti daňové a katastrální		
3	2/2/1	9	ukn 1
	Parcelní protokol		[1921]
3	2/2/2	10	kar 1/3
	Repartice obecních přírážek k pozemkové dani		1937
3	2/2/3	11	kar 1/4
	Výpis majitelů pozemků		[1917]

Rejstřík korporativní

Obecní úřad Nahošice (Nahošice, Blížejev, Domažlice, Česko : 1898-1945), úřad obecní a přenesené státní správy

1

Název archivní pomůcky: Archiv obce Nahošice

Značka archivního souboru: AO Nahošice

Časové rozmezí archivní pomůcky: [1917]-1944

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: 2 (ukn, 1, [1921]; kar, 1, [1917]-1944)

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 11

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,05 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 25. března 2024

Zpracovatel archivního souboru: Mgr. Lucie Kokaislová

Archivní pomůcku sestavil: Mgr. Lucie Kokaislová

Počet stran archivní pomůcky: 15

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Radka Kinkorová, 25. března 2024 (čj. SOAP/10-271/2024)